

A rendészeti hallgató gondolkodásmódja és az interkulturális kompetencia fejlesztése

NAGY György¹

A különböző kultúrák megismerése része az idegennyelv-tanulásnak, és különösen fontos a rendészeti szaknyelvet tanuló hallgató esetében. A leendő rendészeti szakember nemcsak a magyar és a külföldi rendészeti szakma kultúrájával találkozik, hanem a hazai és a külföldi állampolgárok, sértettek, elkövetők, sőt a média kultúrájával is. Ezért minél több interkulturális tanulási lehetőséget kell biztosítani a hallgatónak, annak érdekében, hogy hatékonyan és megfelelően, azaz interkulturálisan kompetens módon tudjon majd érintkezni a különböző kulturális háttérrel rendelkező emberekkel. Ez a tanulmány arra világít rá, hogy a rendészeti hallgató interkulturális kompetenciájának fejlesztése speciális megközelítést kíván, mert gondolkodásmódja eltérhet az „átlag” nyelvtanulóétól. A rendészeti hallgatók (és szakemberek) többsége információbefogadás során főként konkrét információra összpontosít, mintsem egyéb társított információkra; döntését pedig leginkább tényekre alapozza az érzelmek helyett. Ezt célszerű figyelembe venni az interkulturális érintkezéseket feldolgozó tananyagok készítésénél: többnyire a fejet (gondolatokat) célzó szövegeket/képeket és feladatokat ajánlott alkalmazni, és kevésbé a szívet (érzelmeket) megszólítókat. A tanulmány célja, hogy a rendészeti hallgató interkulturális kompetenciájának fejlesztésére egy olyan módszertani modellt javasoljon, amely figyelembe veszi a hallgatók többségére jellemző gondolkodásmódot. A modell kiemeli a) a felvezető feladatok fontosságát, b) a specifikus, mérhető, alkalmas, realiztikus és tervezhető (S.M.A.R.T.) tananyag jelentőségét és c) a levezető beszélgetések fontosságát. Ez a modell nemcsak az idegennyelv-oktatásban alkalmazható, hanem a rendészettudomány más oktatási kontextusában is.

Kulcsszavak: idegen nyelvi rendészeti szaknyelv, interkulturális kompetencia, rendészeti személyiségprofil, módszertani modell

Bevezetés

A rendészeti hallgató gondolkodásmódbeli irányultságának megismerése sokat segíthet abban, hogy a megfelelő módszerekkel lehessen fejleszteni a hallgató más

¹ Angol nyelvtanár, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Rendészettudományi Kar, Idegennyelvi és Szaknyelvi Lektorátus, e-mail: nagy.gyorgy@uni-nke.hu

kultúrájú emberekkel való eredményes és helyénvaló érintkezéséhez szükséges képességeit² – más szóval az interkulturális kompetenciát.³ Ez azért fontos, mert az interkulturális kommunikatív kompetencia – amelynek, mint majd látni fogjuk, szerves része az interkulturális kompetencia – a 21. század rendészeti szakembere számára elengedhetetlen.⁴

Jelen tanulmány a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán tartott angol rendészeti szaknyelvi órák kontextusában készült. A tanulmány a rendészeti hallgatók többségének valószínűsíthető gondolkodásmódjára építve egy olyan módszertani modellt javasol, amely elősegítheti, hogy a hallgató minél sikeresebben kommunikáljon más kultúrájú emberekkel – akár idegen nyelven, akár saját anyanyelvén.

Idegennyelv-tanulás és az interkulturális kompetencia

Az idegennyelv-órák számos képesség fejlesztésére adnak lehetőséget.⁵ Az alábbi táblázat (1. táblázat) ezeket a kompetenciákat igyekszik csokorba szedni, az interkulturális kompetencia kiemelésével.

1. táblázat: Kompetenciák az idegennyelv-órákon.

Kommunikatív kompetencia		Interkulturális kompetencia		Interkulturális kommunikatív kompetencia
nyelvi képességek	+	kulturális ismeretek	=	
szociolingvisztikai képességek		értelmi képességek		
diskurzusképességek		érzelmi képességek		

Forrás: a szerző szerkesztése

Ahogy az 1. táblázat mutatja, a kommunikatív kompetencia és az interkulturális kompetencia együttesét interkulturális kommunikatív kompetenciának nevezzük.⁶

Mielőtt azonban a fenti táblázatban kiemelt interkulturális kompetencia meghatározására térnénk rá, nézzük meg, hogy mit értünk kommunikatív kompetencia alatt, amelynek fejlesztése az idegennyelv-órák elsődleges feladata. A kommunikatív kompetencia a) nyelvi, b) szociolingvisztikai és c) diskurzusképességek összességéből áll (lásd 1. táblázat).⁷

- a) A nyelvi képességek révén a hallgató az adott idegen nyelv szabályait követve és a nyelv elfogadott jelentéseire építve értelmes és helyes idegen nyelvű megnyilatkozásokat tud létrehozni. Például hivatalos nyelvű bemutatkozásnál

² HENNESSY 1999.

³ BYRAM 2021; DEARDORFF 2011.

⁴ BORSZÉKI 2021.

⁵ BORSZÉKI 2017; KOVÁCS 2020; ÜRMÖSNÉ SIMON – BARNUCZ 2020.

⁶ BYRAM 2021.

⁷ BYRAM 2021.

a másik üdvözlésére használt *Pleased to meet you!* (Örülök a találkozásnak!) kifejezést használja, az értelmetlen „*Please to me to*” helyett (a példa a szerzőtől származik).

- b) A szociolingvisztikai képességek által a hallgató a különböző kontextusoknak megfelelő nyelvi szabályokat és jelentéseket használ. Például egy férfi hivatalos reggeli köszöntésénél a *Good morning, Sir!* (Jó reggelt, Uram!) kifejezés használata a *What's up, Bro?* (Mi a helyzet, Tesó?) kifejezés helyett – ami ugyan nyelviileg értelmes és mások köszöntésére is alkalmas, de használata hivatalos szövegek környezetben nem elfogadható.
- c) A diskurzusképességek olyan nyelvi stratégiák, amelyek hosszabb, koherens szövegek létrehozásánál és értelmezésénél segítik a kommunikációt. Például a formális bemutatkozásakor használt *Pleased to meet to you* (Örülök a találkozásnak!) kifejezésre felelheti a hallgató azt, hogy *Pleased to meet you, too* (Én is örülök a találkozásnak!), de félreértésre adhat okot, ha *I am always a pleasure!* (Én mindig örömet okozok!) lenne a válasza. (Egyébként sok közkedvelt szituációs komédia egyik fontos dramaturgiai eszköze a szereplők diskurzusképességének hiánya. Például az USA-beli *Jóbarátok* vagy a brit *Csengetett, M'lord?* komédiasorozatokban ez a hiány a humor egyik alapja.)

Összeségében tehát a kommunikatív kompetencia abban segíti a hallgatót, hogy nyelviileg értelmesen, a kontextusnak és a diskurzusnak megfelelően tudjon idegen nyelven interakcióba lépni más emberekkel.

Ugyanakkor, mivel a kommunikatív kompetencia a másokkal való interakcióban aktivizálódik, ugyanilyen fontos az interkulturális kompetencia fejlesztése is. Az interkulturális kompetenciának három dimenziója van (lásd 1. táblázat): a) kulturális ismeretek és a kulturális információk b) értelmi és c) érzelmi feldolgozását segítő képességek.⁸

- a) Kulturális ismeretek alatt olyan információk tudása értendő, amelyek földrajzi és társadalmi szempontok alapján meghatározott emberek vagy csoportok sajátos produktumaira, szokásos cselekvéseire és jellemző világlátására vonatkoznak.⁹ Példaként említhető az USA bizonyos államaiban (például Alabamában vagy Texasban) kiszabható és végrehajtható halálbüntetéssel kapcsolatos információk tudása.
- b) A kulturális információk értelmi feldolgozása kognitív folyamat, amely a témához kapcsolódó feladatokon keresztül aktiválható. Az értelmi feldolgozás Bloom és kollégáinak kognitív taxonómiája alapján a kulturális információk
 - visszaidézését;
 - megértését;
 - alkalmazását;

⁸ NAGY 2021; BYRAM 2021; DEARDORFF 2006.

⁹ NAGY 2019; National Standards in Foreign Language Education Project 2015.

- elemzését;
- értékelését; valamint
- új információk létrehozását jelenti.¹⁰

Ebben a taxonómiában a visszaidézés a legalacsonyabb rendű értelmi képesség, az új információk létrehozása pedig a legmagasabb; illetve a magasabb rendű értelmi képességek természetüknél fogva magukban foglalják az alacsonyabb rendű értelmi képességeket.¹¹ A magasabb szintű kognitív folyamatok aktiválása abban segít, hogy egy témát – például a halálbüntetés témáját – minél komplexebb módon lehessen értelmileg feldolgozni.

- c) A kulturális információk érzelmi feldolgozása egy affektív (emocionális) folyamat, amely a témához kapcsolódó feladatokon keresztül stimulálható. Bloom és kollégáinak affektív taxonómiájából kiindulva, a feladatoknak serkenteniük kell a hallgatót abban, hogy befogadja az információkat, pozitívan reagáljon azokra és tiszteletben tartsa azokat. Az érzelmi feldolgozás legmagasabb szintje az, amikor a hallgató hajlandó az új értékeket beépíteni a világlátásába, és szívesen viselkedik az új értékek szerint.¹² Hasonlóan az értelmi képességek fentebb bemutatott hierarchikus viszonyához, az információ befogadására való hajlandóság a legalacsonyabb rendű érzelmi képesség, az új értékek szerint való viselkedés pedig a legmagasabb; továbbá a magasabb rendű érzelmi képességek természetesen magukban hordozzák az alacsonyabb rendű képességeket.¹³ A magasabb érzelmi képességek stimulálása azt segíti elő, hogy egy témát minél komplexebb módon lehessen érzelmileg feldolgozni. Itt fontos megjegyezni, hogy az új értékek beépítését a világlátásba és az azok szerint való viselkedést nem feltétlenül lehetséges minden téma esetében célnak tekinteni – ilyen lehet például a fentebb említett USA-beli halálbüntetés témaköre.

Összegzésül elmondható, hogy az interkulturális kompetencia fejlesztése abban segíti a hallgatót, hogy – akár idegen nyelven, akár anyanyelvén – úgy érje el kommunikációs célját, hogy az eredményes és mások szemében is helyénvaló legyen. Például, hogy jól informáltan tudjon hozzászólni a halálbüntetés témájához, és hajlandó legyen elfogadni a tényt, hogy más országok vagy más emberek másként vélekednek a halálbüntetésről.

Mielőtt rátérnénk a rendészeti szakember kultúrák közötti helyzetére, gondolkodásmódjára, és interkulturális kompetenciájának fejlesztésére, a fentieket összefoglalva megállapíthatjuk, hogy az interkulturális kommunikatív kompetencia olyan képességek tárháza, amelyek elengedhetetlenek az idegen nyelven való eredményes és mások által is elfogadható interakciókhoz.

¹⁰ ANDERSON–KRATHWOHL 2001; BLOOM 1956.

¹¹ ANDERSON–KRATHWOHL 2001; BLOOM 1956.

¹² ANDERSON–KRATHWOHL 2001; BLOOM 1956.

¹³ ANDERSON–KRATHWOHL 2001; BLOOM 1956.

A rendészeti szakember kultúrák közötti helyzete

Minden szakma rendelkezik a szakmára jellemző sajátos belső kultúrával (intrakulturalitás), és minden szakmához köthetők más kultúrák, amelyekkel a szakemberek munkájuk során kapcsolatba kerülnek (interkulturalitás). Gondoljunk az orvosok és az üzletemberek sajátos kultúrájára, illetve a velük kapcsolatba kerülő emberek (betegek vagy üzleti partnerek) viszonylag jól behatárolható kulturális hátterére. A rendészeti szakember esetében sokkal szélesebb palettán mozog az interakciók kulturális háttere, mint más szakmák esetében. Ez azért van így, mert a rendészeti szakma hierarchikus belső kultúrája¹⁴ mellett ott van az elkövetők és a sértettek különféle, a média sajátos és a civil társadalom sokszínű kultúrája (interkulturalitás). Ahhoz, hogy eredményesen és mások szemében is elfogadhatóan tudjon kommunikálni a leendő rendészeti szakember, ezeket a kulturális háttereket minél részletesebben kell megismernie, valamint az ismereteket értelmileg és érzelmileg is alaposan fel kell dolgoznia. Végül, de nem utolsósorban a hallgató interkulturális kompetenciájának fejlesztése jelentősen hozzájárulhat ahhoz is, hogy jól érezze magát a szakmájában.

Az idegennyelv-tanulás kapcsán itt meg kell jegyezni, hogy a rendészeti szakembernek szociolingvisztikai szempontból is különféle – alá- és fölrendeltségi viszonyt is magában foglaló – diskurzusokban kell helytállnia (lásd 2. idegennyelv-tanulás és az interkulturális kompetencia); például külföldi fogvatartottak esetében.¹⁵

Gondolkodásmódok

Mint az korábban említettem, ez a tanulmány azt szeretné hangsúlyozni, hogy ha megismerjük a rendészeti hallgató preferált gondolkodásmódját – különös tekintettel a bevezetőben említett információbefogadásra és döntéshozatalra – akkor olyan módszerrel lehet átadni és feldolgozni a szakmaspecifikus kulturális ismereteket, amely optimálisan segíti a hallgatót abban, hogy sikeres és jó szakember legyen.

Információbefogadás

A világot információbefogadás által ismerjük meg, ami történhet konkrét (*sensing*) vagy absztrakt (*intuition*) módon.¹⁶ A preferált információbefogadási mód e két véglet közötti kontinuumon helyezkedik el úgy, hogy a két végpont közül az egyikhez közelebb esik. Kizárólag csak az egyik módon való információbefogadásnak nagyon kicsi

¹⁴ URICSKA 2020.

¹⁵ ÜRMÖSNÉ 2017.

¹⁶ HENNESSY 1999; MYERS–BRIGGS 1976.

a valószínűsége. Az információ befogadásának két végletét és azok legfontosabb jellemzőit a 2. táblázat foglalja össze.

2. táblázat: *Információbefogadási módok néhány kulcsszava*

Konkrét	Absztrakt
jelen	jövő
részletek	tág perspektíva
tapasztalat	újítás
földön járás	képzettársítás

Forrás: a szerző szerkesztése

Ahogy a 2. táblázat mutatja, az információt főként konkrét módon befogadó hallgató rendszerint a jelenre összpontosít, jobban észreveszi a részleteket, a körülötte lévő világot leginkább tapasztalat útján szereti megismerni, és a valóságot legtöbbször a földön járva látja; ugyanakkor pont e jellemzők miatt hajlamos lehet a részleteket túlmagyarázni és túlértékelni.¹⁷

Az információt főleg absztrakt módon befogadó hallgató (2. táblázat) jobban összpontosít a jövőre, a világot tágabb perspektívában látja, szereti az elméletekre épülő újítás lehetőségét, és az új információhoz sokszor képzeteket társít; egyidejűleg azonban hajlamos lehet átlépní a részletek felett és túlzóan általánosítani.¹⁸

Döntéshozatal

Az információ befogadása után legtöbbször döntést kell hoznunk, ami értékelés, vélemény, vagy egy adott problémára való megoldás formájában valósulhat meg. Döntést szintén két mód közül általában a dominánsabbal hozunk: vagy gondolatokra (*thinking*) építve vagy érzelmekre (*feeling*) alapozva.¹⁹ Az információbefogadáshoz hasonlóan csak gondolatok vagy csak érzelmek alapján igen kis valószínűséggel hozunk döntést, ugyanis döntéshozatali módunk is e két véglet közé, valamelyik végponthoz közelebb tájolható be. A döntéshozatal két módjának legfontosabb jellemzőit a 3. táblázat tartalmazza.

¹⁷ Law Enforcement Personality Profile (LEPP) LLC, lásd: <https://law-enforcement-personality-profile.com>

¹⁸ Lásd: <https://law-enforcement-personality-profile.com>

¹⁹ HENNESSY 1999; MYERS-BRIGGS 1976.

3. táblázat: *Döntéshozatali módok néhány kulcsszava*

Gondolkodó	Érző
elvek	értékek
objektivitás	szubjektivitás
módszeresség	egyesítés
feladat-központúság	emberközpontúság

Forrás: a szerző szerkesztése

A 3. táblázat szerint a döntést főleg gondolkodó módon hozó hallgató leginkább az elvek mentén, többnyire objektíven és a helyzetet általában logikusan elemezve jut el a megoldáshoz. Jellemző rá a bevált módszerek használata újak helyett, és hogy rendszerint a feladatra jobban összpontosít, mint az emberi tényezőre.²⁰ Úgy is fogalmazhatnánk, hogy a hallgató leginkább a józan eszére hallgat, amikor döntést hoz.

A döntést főként érző módon hozó hallgató (3. táblázat) túlnyomórészt az emberi értékek mentén, inkább szubjektívebben és a helyzetet legtöbbször empátikusabban kezelve jut el a megoldáshoz. Ezt sokszor egyedi módon, tehát nem a megszokott eljárás szerint teszi.²¹ Úgy is mondhatnánk, hogy a hallgató leginkább a szívére hallgat, amikor döntést hoz.

Rendészeti személyiségprofil

Mint azt az előzőekben láttuk, információt konkrét vagy absztrakt módon lehet befogadni, döntést pedig gondolkodó vagy érző módon lehet hozni. A rendészeti hallgató preferált gondolkodásmódjának feltérképezésében a *Rendészeti személyiségprofil kérdőív* segít.²² A kérdőív eredménye alapján – a dichotómiákat követve és a preferált gondolkodásmódok kombinálásával – négy rendészeti személyiségtípus körvonalazódik: a) Konkrét-Gondolkodó, b) Konkrét-Érző, c) Absztrakt-Gondolkodó és d) Absztrakt-Érző.

A négy rendészeti személyiségtípus erősségeit és esetleges kihívásait a *Rendészeti személyiségprofil*²³ részletesen bemutatja, amelybe ez a tanulmány csak egy rövid betekintéssel szolgál (lásd *Gondolkodásmódok* fejezet); a kérdőívről pedig a következőkben olvashatunk röviden.

²⁰ Lásd: <https://law-enforcement-personality-profile.com>

²¹ Lásd: <https://law-enforcement-personality-profile.com>

²² Lásd: <https://law-enforcement-personality-profile.com>

²³ Lásd: <https://law-enforcement-personality-profile.com>

Kérdőív a rendészeti személyiségtípusok feltárására

A rendészeti hallgató domináns információbefogadási módjának körülhatárolásához (Konkrét vagy Absztrakt) és preferált döntéshozatali módjának jobb megismeréséhez (Gondolkodó vagy Érző) egy 60 kérdéses kérdőív áll rendelkezésre,²⁴ amely a Myers–Briggs-típuselméletre épül.²⁵ A kérdőívet leendő és már a szakmában dolgozó rendészeti szakemberek számára fejlesztette ki Stephen M. Hennessy²⁶ a kilencvenes évek második felében az Egyesült Államokban. A kérdőívet azóta is eredményesen használják világszerte, bizonyítva annak érvényességét és megbízhatóságát.²⁷

Példaképpen, az alábbi kérdés az információbefogadás preferált módjának megállapítását célozza meg, ahol az „a” válasz a Konkrét, a „b” válasz pedig az Absztrakt információbefogadásra vonatkozik:

1. Amikor jelentéseket olvasok
 - a) először mindent alaposan elolvasok, hogy semmi se kerülje el a figyelme-
met; vagy
 - b) először átfutom őket, hogy egy általános képet kapjak róluk.²⁸

További példaként, a következő kérdés a döntéshozatal módjának megismerését tűzi ki célul, ahol az „a” válasz a Gondolkodó, a „b” válasz pedig az Érző döntéshozatalra vonatkozik:

2. Feladatok szétosztása során
 - a) leginkább a feladatot tartom szem előtt, mint a személyt, aki elvégzi a fel-
adatot; vagy
 - b) leginkább a személyt tartom szem előtt, aki elvégzi a feladatot.²⁹

Ha az olvasó válaszol a fenti két kérdésre, akkor kaphat egy rövid betekintést abba, hogy ő vajon melyik rendészeti személyiségtípushoz tartozik: Konkrét-Gondolkodó (válaszok: 1/a, 2/a), Konkrét-Érző (1/a, 2/b), Absztrakt-Gondolkodó (1/b, 2/a), vagy Absztrakt-Érző (1/b, 2/b). Azt azonban nem szabad elfelejtenünk, hogy a személyiségtípus becslést megállapításához a kérdőív 60 kérdésének mindegyikére szükséges válaszolni; illetve fontos, hogy a válaszok őszinték legyenek, ne a vélt vagy valós elvárásoknak feleljenek meg.

Összegzésül elmondható, hogy a *Rendészeti személyiségprofil kérdőív* segítségével új dimenziójában ismerhetjük meg a rendészeti szakma leendő szakemberének preferált mentális funkcióit, és ezáltal a rendészeti hallgatónak olyan módszerekkel

²⁴ Lásd: <https://law-enforcement-personality-profile.com>

²⁵ MYERS–BRIGGS 1976.

²⁶ Stephen M. Hennessy Ed. D. a St. Cloud State University (Minnesota, USA) Büntetőjogi Tanszékének emeritus egyetemi docense. Lásd: <https://law-enforcement-personality-profile.com/about-us>

²⁷ Lásd: <https://law-enforcement-personality-profile.com>

²⁸ Lásd: <https://law-enforcement-personality-profile.com> (a szerző fordítása)

²⁹ Lásd: <https://law-enforcement-personality-profile.com>(a szerző fordítása)

adhatjuk át a tananyagot, amelyek igazodnak a jellemzőnek mondható személyiségtípusához (Konkrét-Gondolkodó, Konkrét-Érző, Absztrakt-Gondolkodó vagy Absztrakt-Érző).³⁰

Rendészeti személyiségtípusok eloszlása a rendészeti szakmában

Ahogy ez a tanulmány korábban kiemelte, a rendészeti hallgató gondolkodásmódjának megismerése jelentősen segítheti interkulturális kompetenciájának fejlesztését. Mielőtt azonban a rendészeti hallgató interkulturális kompetenciájának fejlesztésére egy módszertani javaslatot tennék, nézzük meg, hogy nemzetközi szinten hogyan oszlik meg százalékosan a rendészeti szakmában – a civil társadalommal összevetve – a négy személyiségtípus. (A magyarországi kutatás előkészítő fázisában van.)

Külföldi eredmények szerint a rendészeti hallgatók és szakemberek túlnyomó többsége, körülbelül háromnegyede, Konkrét-Gondolkodó személyiségtípus.³¹ Ez azt jelenti, hogy a rendészeti szakemberek nagy része az információ befogadása során túlnyomórészt a konkrétumokra összpontosít, mintsem egyéb társított információkra; a döntéseket pedig többnyire tényekre alapozza az érzelmek helyett (lásd 2. és 3. táblázat). Ha megnézzük, hogy a rendészeti szakmában és a civil társadalomban hogyan oszlanak meg a személyiségtípusok százalékosan az Amerikai Egyesült Államokban (4. táblázat), sok olyan kérdésre kaphatunk választ, amely a rendészeti szakma és a civil társadalom közötti viszony minőségére vonatkozik. Mivel a Konkrét-Gondolkodó típus sokkal jobban képviseltetve van a rendészeti szakmában, mint a civil társadalomban, talán érthető, hogy mi lehet az oka annak, hogy sokan – főleg az Absztrakt-Érző személyiségtípusok – „fakalaposnak” tekintik a rendészeti szakemberek egy részét az USA viszonylatában.³²

4. táblázat: Személyiségtípusok becsült százalékos eloszlása a rendészeti szakmában és a civil társadalomban az Amerikai Egyesült Államokban

Személyiségtípus		Rendészeti szakma (USA, %)	Civil társadalom (USA, %)
Konkrét	Gondolkodó	70	32–42
Konkrét	Érző	14	31–41
Absztrakt	Gondolkodó	11	15–21
Absztrakt	Érző	5	15–22

Forrás: HENNESSY 1999: 137

³⁰ Lásd: <https://law-enforcement-personality-profile.com>

³¹ HENNESSY 1999; lásd: <https://law-enforcement-personality-profile.com>

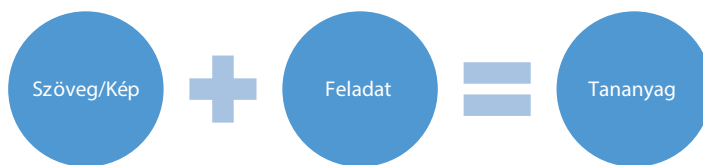
³² HENNESSY 1999: 137.

Jelen tanulmány feltételezi, hogy a személyiségtípusok százalékos eloszlása a magyarországi rendészeti szakmában is hasonló lehet a 4. táblázatban látható egyesült államokbeli adatokhoz. A feltételezés arra épül, hogy a külföldi (USA, Kanada, Mexikó, Szaúd-Arábia, Szingapúr) eredmények összhangban vannak egymással³³ – még úgy is, hogy a vizsgált országok kultúrája jelentősen eltér egymástól (például a *Hofstede Insights* nemzetikultúra-modell alapján³⁴). Ebből adódóan a rendészeti hallgató interkulturális kompetenciájának fejlesztésére javasolt modell a Konkrét-Gondolkodó személyiségtípus profiljára épül, ahogyan azt a következőkben látni fogjuk.

Modell a rendészeti hallgató interkulturális kompetenciájának fejlesztésére

Ismereteket átadni és képességeket fejleszteni a hallgató tanulási stílusával összhangban érdemes, mert a tananyag elsajátítása és céljának elérése csak így lesz sikeres. A kulturális és szakmaspecifikus ismeretek átadását és azok feldolgozását segítheti az a modell, amely a Konkrét-Gondolkodó személyiségtípus jellemzőihez (lásd 2. és 3. táblázat) igazodik. A javasolt modell módszertani segítséget nyújthat a tananyag összeállításánál, átadásánál és számonkérésénél.

Ezen a ponton fontos tisztázni, hogy mit nevezünk tananyagnak. Tananyagnak tekinthető bármilyen írott és hallott szöveg, álló- és mozgókép – és ezek kombinációja, amennyiben kapcsolódnak hozzá feladatok (1. ábra); mert önmagában a szöveg és a kép – ráépülő feladatok nélkül – csak forrásanyagnak nevezhető, nem tananyagnak.³⁵

1. ábra: Tananyag összetevői

Forrás: a szerző szerkesztése

A rendészeti hallgató interkulturális kompetenciájának fejlesztésére javasolt módszertani modellnek (5. táblázat) három egymással összefüggő része van: 1. Felvezetés; 2. S.M.A.R.T.-módon összeállított tananyag, célismeretek és célképeségek és 3. Levezetés.³⁶

³³ HENNESSY 1999; Lásd: <https://law-enforcement-personality-profile.com>

³⁴ Lásd: www.hofstede-insights.com/country-comparison/

³⁵ MISHAN-TIMMIS 2015.

³⁶ BERARDO-DEARDORFF 2012

5. táblázat: *Modell a rendészeti hallgató interkulturális kompetenciájának fejlesztésére*

1. Felvezetés
2. S.M.A.R.T.-tananyag és célok
– specifikus
– mérhető
– alkalmas
– realiztikus
– tervezhető
3. Levezetés

Forrás: a szerző szerkesztése

1. A Felvezetés nélkülözhetetlen része a sikeres tanulási folyamatnak, és megfelelő mennyiségű időt, akár a tanóra 10-15%-át is ajánlott rászánni a tananyag átadása és feldolgozása előtt. A felvezetés arra ad lehetőséget, hogy a hallgató megértse, miért fontos számára az adott kulturális elemeket tartalmazó témáról tanulni, és miért fontos mindezt idegen nyelven tennie. Segíteni kell a hallgatót abban, hogy mindezt maga fogalmazhassa meg, mert így jelentősen növelhető nyitottsága, motivációja és érdeklődése, ami nagymértékben hozzájárul az egész tanulási folyamat sikeréhez.
2. A kulturális tartalmú tananyag összeállításában és a célok megfogalmazásában a „S.M.A.R.T.” betűszó kritériumai szolgálnak világos és követhető útmutatásul – nemcsak az oktató, hanem a hallgató számára is.³⁷ Az angol „SMART” (okos, értelmes) szóból az „S” arra utal, hogy a tananyagoknak és a célnak specifikusnak (*specific*) kell lennie. Ez azt jelenti, hogy pontosan és részletesen meg kell határozni a tananyagot és annak célját. Az „M” betű a mérhetőségre (*measurable*) vonatkozik; arra, hogy a tananyag ismeretanyaga és az interkulturális képességek fejlesztése pontokban megfogalmazható és számszerűsíthető legyen. A specifikusság és mérhetőség elengedhetetlen feltétel az elsajátított tudás és megszerzett képességek számonkérésénél és értékelésénél.³⁸ Az „A” betű arra hívja fel a figyelmet, hogy a tananyagoknak és céljának alkalmasnak, elfogadhatónak (*acceptable*) kell lennie mind szakmai szempontból, mind a hallgató szempontjából arra, hogy a gyakorlatban alkalmazható tudást és képességeket fejlesszen. Fontos, hogy a hallgató szakmai fejlődése érdekében megértse ezt a relevanciát. Az „R” betű arra utal, hogy a tananyagoknak és céljának realiztikusnak kell lennie (*realistic*); azaz valóságghú, tapasztalatokra épülő, jelenkori információt kell objektíven átadnia, és praktikus képességeket kell fejlesztenie. Végül a „T” betű a tananyagoknak

³⁷ GREGERSEN-HERMANS – PUSCH 2012.

³⁸ Az ismeretanyag igaz/hamis, feleletválasztós és kitöltős tesztekkel mérhető. Az értelmi képességek mérésében a képes (1) visszaidézni, (2) megérteni, (3) alkalmazni, (4) elemezni, (5) értékelni, (6) létrehozni taxonómia adhat útmutatást; az érzelmi képességek mérését pedig a hajlandó (1) befogadni, (2) reagálni, (3) tiszteletben tartani, (4) új értékeket beépíteni, (5) új értékek szerint viselkedni taxonómia segítheti (lásd *Idegennyelv-tanulás és az interkulturális kommunikatív kompetencia*).

és céljának tervezhető (*time*) aspektusára vonatkozik, amely a tanulási folyamat időkereteinek meghatározását jelenti.

3. A Levezetés ugyanolyan lényeges része a sikeres tanulási folyamatnak, mint a Felvezetés, ezért erre is körülbelül a tanóra 10-15%-át érdemes szánni a tanulási folyamat végén. A levezetésben meg kell beszélni a hallgatóval, hogy mi volt számára a legfontosabb a tanultakban. Továbbá fontos azt is a megbeszélés tárgyává tenni, hogy a hallgató szakmája során hogyan tudja majd alkalmazni a megszerzett kulturális ismereteket, illetve milyen helyzetekben tudja majd az elsajátított interkulturális képességeket használni (például kulturális információk elemzése, eltérő kulturális tartalmak tiszteletben tartása).

Az alábbi, 6. táblázat a javasolt módszertani modell (5. táblázat) alkalmazását igyekszik tömören illusztrálni. A 6. táblázatban bemutatott példa témája az írországi rendszám táblák megismerése és azok összevetése a magyarországi rendszám táblákkal. A tananyag feldolgozása angol nyelvű írott szöveg, álló kép és a hozzájuk kapcsolódó feladatok (A. függelék), valamint önálló kutatás alapján történik. A tananyag célja szakmaspecifikus kulturális információk megismerése, illetve azok értelmi és érzelmi feldolgozása.

6. táblázat: *Módszertani modell alkalmazása a rendészeti hallgató interkulturális kompetenciájának fejlesztésére az írországi és magyarországi rendszám táblák témakörében*

1. Felvezetés	<ul style="list-style-type: none"> • különböző rendszám táblák megismerésének szakmai okai • különböző rendszám táblák elemzésének, értékelésének és tiszteletben tartásának szakmai okai – különböző rendszám táblák idegen nyelven való megismerésének szakmai okai
2. S.M.A.R.T.-tananyag és -célok	írországi és magyarországi rendszám táblák megismerése, értékelése és tiszteletben tartása angol nyelvű szöveg, kép és a hozzá tartozó feladatok, valamint önálló kutatás által
– specifikus	<ul style="list-style-type: none"> – rendszám táblák formátuma és tartalma – rendszám táblák adott szempontok szerinti összehasonlítása
– mérhető	<ul style="list-style-type: none"> – rendszám táblák tulajdonságainak pontokba szedhető listája – fejlesztett értelmi képességek megnevezése – fejlesztett érzelmi képességek megnevezése
– alkalmas	közlekedésrendészet számára hasznos, de a rendészet egyéb területein is hasznosítható tudás és képességek megnevezése
– realiztikus	<ul style="list-style-type: none"> – jelenkori rendszám táblák objektív felfedezése – rendszám táblákkal való korábbi tapasztalatok felhasználása
– tervezhető	Tanóra (időkeret): 90 perc <ul style="list-style-type: none"> – Felvezetés: 10 perc – Tananyag és célok: 70 perc – Levezetés: 10 perc

3. Levezetés	<ul style="list-style-type: none"> - legfontosabbnak vélt gyakorlati ismeretek felsorolása a különböző rendszámtáblákat illetően - különböző rendszámtáblák elemzéséhez szükséges képességek megszilárdítása - nyitottság megerősítése eltérő megoldásokra a különböző rendszámtáblákat illetően - különböző rendszámtáblák pozitív aspektusainak konszolidációja - idegen nyelv szerepének hangsúlyozása a különböző rendszámtáblák megértését illetően
--------------	---

Forrás: a szerző példája

A javasolt módszertani modell (5. táblázat) az oktatók és tanárok számára minden bizonnyal nem jelent újdonságot, de ebben a formában segítségül szolgálhat a tananyag összeállításának, átadásának és értékelésének szisztematikus és tudományos alapokra épített megközelítésében.

Összegezve elmondható tehát, hogy a Konkrét-Gondolkodó gondolkodásmódbeli dominanciával rendelkező rendészeti hallgató interkulturális kompetenciájának fejlesztésénél fontos kiemelni a Felvezetés és Levezetés jelentőségét, ha azt akarjuk, hogy minél eredményesebb legyen a tanulási folyamat. Emellett azt is érdemes újra hangsúlyozni, hogy a tanulási folyamatot leginkább a részletesség, a praktikusság, a jelenhez való kötődés, az objektivitás, a feladat-központúság, a módszeresség és a logikusság vezérelje (S.M.A.R.T.); hiszen ezek a Konkrét-Gondolkodó dominanciájú rendészeti hallgató gondolkodásmódjának jellemzői is. Itt fontos megjegyezni, hogy a Konkrét-Gondolkodó személyiség típusú rendészeti hallgató interkulturális tudatosságát fejlesztő módszertani megközelítés a többi típusú (Konkrét-Érző, Absztrakt-Gondolkodó és Absztrakt-Érző) hallgató számára is ugyanolyan hatékony a rájuk jellemző gondolkodásmódbeli erősségek miatt, például a tágabb perspektívákban és az egyéni logika alapján való gondolkodásmód miatt.³⁹

Konklúzió

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán az idegen nyelvi kurzusok célja a hallgató szakmaspecifikus kommunikatív kompetenciájának fejlesztése mellett a hallgató interkulturális kompetenciájának fejlesztése. Ez különösen fontos a rendészeti hallgató esetében, hiszen leendő munkája során sok, lényegesen eltérő kulturális hátterű emberrel fog találkozni. A rendészeti hallgató gondolkodásmódjának feltérképezése nagyban segíthet abban, hogy tanulási folyamatai minél eredményesebbek és sikeresebbek legyenek.⁴⁰ Külföldi tanulmányok szerint a rendészeti hallgatók és szakemberek döntő többsége főként Konkrét módon fogadja be az információt (Absztrakt mód helyett), döntést pedig leginkább Gondolkodó

³⁹ HENNESSY 2002.

⁴⁰ HENNESSY 1999; lásd: <https://law-enforcement-personality-profile.com>

módon hoz (Érző mód helyett) – hasonlóan a jobb, vagy a bal kéz használatának dominanciájához.⁴¹ Az ezen a tudományos alapon nyugvó és szisztematikusan felépített módszertani modell (5. táblázat) által elkészített tananyag arra adhat lehetőséget, hogy a hallgató interkulturális kompetenciáját optimális módon lehessen fejleszteni. A kutatások azt is alátámasztják, hogy a tanulás ilyenfajta megközelítése a Konkrét-Gondolkodó személyiségtypustól eltérő gondolkodásmódú rendészeti hallgató esetében is eredményes.⁴² Ugyanakkor fontos hangsúlyozni a hasonló kutatások szükségességét Magyarországon, mert azok eredményei módosíthatják az itt bemutatott feltételezéseket és a javasolt módszertani modellt.

Befejezésül érdemes megjegyezni, hogy a tananyag jelen tanulmányban ajánlott módon való összeállítása és átadása nemcsak az idegen nyelvi kurzusokon járulhat hozzá a rendészeti hallgató interkulturális kompetenciájának eredményesebb és hatékonyabb fejlesztéséhez, hanem a rendészettudomány bármely területével foglalkozó többi kurzuson is – akár attól függetlenül, hogy szerepel-e az adott kurzus elsődleges céljai között az interkulturális kompetencia fejlesztése, vagy sem.

IRODALOMJEGYZÉK

- ANDERSON, Lorin W. – KRATHWOHL, David R. (2001): *A Taxonomy for Learning, Teaching and Assessing: a Revision of Bloom's Taxonomy*. New York: Longman.
- BERARDO, Kate – DEARDORFF, Darla K. szerk. (2012): *Building Cultural Competence: Innovative Activities and Models*. Stirling: Stylus.
- BLOOM, Benjamin S. szerk. (1956): *Taxonomy of Educational Objectives: The Classification of Educational Goals. Handbook 1: Cognitive Domain*. New York: David McKay.
- BORSZÉKI Judit (2017): A határrendészeti tisztképzés negyedszázada egy nyelvtanár szemével. In VARGA János (szerk.): *A határrendészeti tisztképzés negyedszázada*. Budapest: Dialóg Campus. 89–99.
- BORSZÉKI Judit (2021): Képzési és kimeneti követelmények (KKK), tanulási eredmény alapú tantervfejlesztés, 21. századi kompetenciák a rendészeti felsőoktatásban. *Belügyi Szemle*, 69(5), 751–780. Online: <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.5.3>
- BYRAM, Michael (2021): *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence: Revisited*. Clevedon: Multilingual Matters. Online: <https://doi.org/10.21832/9781800410251>
- DEARDORFF, Darla K. (2006): Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internalization. *Journal of Studies in International Education*, 10(3), 241–266. Online: <https://doi.org/10.1177/1028315306287002>
- DEARDORFF, Darla K. (2011): Assessing Intercultural Competence. *New Directions for Institutional Research*, (149), 65–79. Online: <https://doi.org/10.1002/ir.381>
- GREGERSEN-HERMANS, Jeanine – PUSCH, Margaret D. (2012): How to Design and Assess an Intercultural Learning Experience. In BERARDO, Kate – DEARDORFF, Darla K. (szerk.): *Building Cultural Competence*. Stirling: Stylus. 23–41.
- HENNESSY, Stephen M. (1999): *Thinking Cop – Feeling Cop: A Study in Police Personalities*. Palo Alto: Center for Applications of Psychological Types.

⁴¹ HENNESSY 1999; HENNESSY 2002; lásd: <https://law-enforcement-personality-profile.com>

⁴² HENNESSY 2002

- HENNESSY, Stephen M. (2002): Cultural Awareness Training for Police in the United States: A Look at Effective Methodologies. In LEENEN, Wolf R. (szerk.): *Enhancing Intercultural Competence in Police Organizations*. Münster: Waxmann. 117–130.
- KOVÁCS Éva (2020): The Experiences of Running “Advanced Technical English” Courses for Engineering Students at Donát Bánki Faculty of Mechanical and Safety Engineering. *Biztonságtudományi Szemle*, 3(1), 65–78.
- Law Enforcement Personality Profile (LEPP) LLC.: Law Enforcement Personality Profile. 2018. <https://law-enforcement-personality-profile.com>
- MISHAN, Freda – TIMMIS, Ivor (2015): *Materials Development for TESOL*. Edinburgh: Edinburgh University Press. Online: <https://doi.org/10.1515/9780748691371>
- MYERS, Isabel B. – BRIGGS, Katharine C. (1976): *Myers–Briggs Type Indicators, Form G*. Mountain View: Consulting Psychologists Press.
- NAGY György (2019): Towards Intercultural Competence: A Model-Based Framework for Improving ESOL Learners’ Cultural Content Knowledge. In MISHAN, Freda (szerk.): *ESOL Provision in the UK and Ireland: Challenges and Opportunities*. Oxford: Peter Lang. 341–360. Online: <https://doi.org/10.3726/b13398>
- NAGY György (2021): Towards Intercultural Competence: Fostering ESOL Learners’ Intercultural Competence in Ireland through Learning Materials. In SZABÓ Csaba – MOLNÁR Dániel (szerk.): *Studia Doctorandorum Alumnae*. Budapest: Doktoranduszok Országos Szövetsége. 265–632. Online: <https://doi.org/10.23715/SDA.2021.2.2>
- National Standards in Foreign Language Education Project (2015): *World-Readiness Standards for Learning Languages*. Alexandria: American Council on the Teaching of Foreign Languages.
- URICSKA Erna (2020): Közösségi rendészet – közösségi oldalak? Elméleti háttér és a rendészeti digilektus fogalmának bevezetése. *Magyar Rendészet*, 20(2), 153–168. Online: <https://doi.org/10.32577/mr.2020.2.8>
- ÜRMÖSNÉ SIMON Gabriella (2017): A Case Study Based on a Spontaneous Discourse of Greek-Hungarian Bilinguals in Respect of Interjections, Swear Words and Syntactical Mistakes, as Regards Gender. *Magyar Rendészet*, 17(4), 193–210.
- ÜRMÖSNÉ SIMON Gabriella – BARNUCZ Nóra (2020): Az Idegennyelvi és Szaknyelvi Lektorátus múltbeli és jelenlegi tevékenységei, valamint a jövő perspektívája az NKE Rendészettudományi Karán. In BOCZ Zsuzsanna – BESZNYÁK Rita (szerk.): *Porta Lingua 2020. Szaknyelvoktatás és -kutatás nemzetközi kontextusban*. Cikkék, tanulmányok a hazai szaknyelvoktatásról. Budapest: SZOKOE. 293–308. Online: <https://doi.org/10.48040/PL.2020.24>

FÜGGELÉK

A. függelék: *Vehicle Registration Plates in Ireland*⁴³

TEXT/PHOTO

The main requirements of the rules about the format of vehicle registration plates in the Republic of Ireland are:

- The registration number consisting of numbers and letters must be in black on a white reflective background.
- The name of the county of registration must be in Irish (examples are Baile Átha Cliath, Corcaigh, etc.).
- The flag of the EU and the letters “IRL” must be placed on the left-hand side of the plate, the flag comprising 12 gold stars in a circle, the letters in white beneath it, all on a blue reflective background. No other numbers, letters, marks, etc., should appear on the registration plate.

Since January 2013, each year has two registration periods. The sequence takes the form of a separate 3-digit year identifier for the first and second 6-month periods of the year; for example, 161 and 162 respectively, for the year 2016. The registration number contains the code of the county where the vehicle is registered, for example, ‘D’ for County Dublin; and a sequence of numbers which indicates the chronological order of the registration of the vehicle in the registration period; for example, the vehicle is registered as the 12345th vehicle in County Dublin. (See photo below.)

2. ábra: Írországi rendszám tábla

Forrás: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Irish_161_Licence_Plate_-_bigger.png

Vehicle registration plates must be affixed to the front and back of vehicles and clearly visible at all times.

TASKS

1. Read the text about registration plates in Ireland and examine the Irish registration plate in the picture.

⁴³ Az angol szöveg megértéséhez (nem feltétlenül tökéletes és helyes magyar fordításához) a következő online fordítót használhatja az olvasó, ha szükséges: www.translate.google.com vagy www.deepl.com; Szöveg (adaptáció) forrása: www.citizensinformation.ie/en/travel_and_recreation/vehicle_standards/vehicle_registration_numbers.html

2. List and explain the information displayed on Irish registration plates, and compare it to Hungarian registration plates. Carry out some research on Hungarian registration plates if needed.
3. Design an imaginary registration plate following the Irish rules for a car that was registered on 6th May, 2019 in Miskolc in Hungary as the 4256th vehicle.
4. What do you like about the Irish and Hungarian registration plates? Give reasons for your answer.
5. Which registration plate (the Irish or the Hungarian one) do you think is better from the perspective of the authorities? Support your answer with examples.
6. Which registration plate would you like to have on your own car if a choice could be made? Give reasons for your answer.

ABSTRACT

The Mindset of Law Enforcement Students, and Developing Intercultural Competence

György NAGY

Learning about different cultures is part of language learning, and it is particularly important in the case of students learning languages for law enforcement. As future law enforcement professionals, students will encounter not only the cultures of Hungarian and foreign law enforcement organisations, but also the cultures of Hungarian and foreign citizens, victims, offenders, and even the media. Students should therefore be provided with as many intercultural learning opportunities as possible to enable them to interact effectively and appropriately with people of different cultural backgrounds, in other words, in an intercultural competent way. This study argues that developing law enforcement students' intercultural competence requires a specific approach because their mindset is different from that of the "average" language learner. When receiving information, the majority of law enforcement students (and professionals) tend to focus on specific information rather than associated information; and they are likely to base their decisions on facts rather than emotions. This needs to be taken into account when devising learning materials of intercultural aspects: texts/pictures and tasks should address the head (logic) rather than the heart (emotions). The aim of this study is to propose a methodological model for developing law enforcement students' intercultural competence with their unique mindset in mind. The model emphasises the pivotal role of a) activity setups, b) learning materials based on the S.M.A.R.T (specific, measurable, acceptable, realistic and time) format, and c) activity debriefings. This model may be applied not only in language teaching, but also in other contexts of law enforcement education.

Keywords: *foreign languages for law enforcement, intercultural competence, law enforcement personality profile, methodological model*